

የሰርቆ አደሮች ስብሰባ

ዳንኤል ከብረት

April 22, 2016

ሰሞኑን በአዲስ አበባ አንድ ትልቅ የስብሰባ አዳራሽ ውስጥ የአዲስ አበባ ደረጃ አንድ ሌቦች ስብሰባ አድርገው ነበር። የስብሰባው መሪ ቃል «የሕዝቡን ጥያቄ ለመመለስ ሌቦች ምን ሊያደርጉ ይችላሉ?» የሚል ነው። ስብሰባው እንደተጀመረ አንደኛው የታወቀ ሌባ እጁን አወጣና «መፈክሩ ላይ የተጠቀሰንበት ስም ትክክል አይደለም። ገጽታችንን የሚያበላሽ ነው» ሲል አስተያየት ሰጠ። ጭብጨባ አዳራሹን ሞላው።

«ታዲያ ምን ይሁን፤ መቼም ሌባ መሆናችን ርግጥ ነው» አሉ ስብሰባው።

«ጠየም አድርጉት፤ እንደ ባለጌ ጥፊ ድርግም አይደረግም» አሉ ሌላ አስተያየት ሰጭ።

«እኮ ምን እንባል» አሉ ስብሰባው።

«ሌሎቹ ሠርቶ አደር፤ አርብቶ አደር፤ ወቶ አደር፤ አርሶ አደር ከተባሉ እኛም «ነጥቆ አደር» ነው መባል ያለብን»

ይኼው ጸደቀ።

«የሕዝቡ ምሬት ጨምሯል። ሕዝቡ በሌቦች መማረሩን በተደጋጋሚ እየገለጠ ነው። አንድ ቀን መሣሪያ ቢያጣ እንኳን አካፋና ዶማ ይዞ መነሣቱ አይቀርም።

ከተንተከተከ እሳቱ ጨምሮ

ከዳኑን ይገፋል የፈላበት ሽሮ

ባል አልሰማችሁም። ያን ጊዜ ደግሞ ለሁላችን መግቢያ ቀዳዳው ጠባብ ነው የሚሆነው። ለዚህ ጉዳይ እኛው ራሳችን መፍትሔ ማምጣት አለብን» አሉ ስብሰባው።

«ስንናገር ለይተን መናገር አለብን። ሌባ ሁሉ አንድ ዓይነት አይደለም። ኩሩ ሌባና ልክስክስ ሌባ፤ ጨዋ ሌባና ባለጌ ሌባ፤ ሽቃጭ ሌባና ኢንቨስተር ሌባ፤ ነጥቆ ሂያድና ነጥቆ ገንቢ፤ ገፋፊ ሌባና ለካፊ ሌባ፤ እየተባለ የሚዘረዘር ብዙ ዓይነት ሌባ ነው ያለው። በስመ ሌባ ሁላችንም መሰደብ የለብንም» አሉ አንድ የታወቀ ሌባ።

ስብሰባው የተገረመ ይመስላል። አገጫቸው በእጃቸው ይዘው «እኔም የእናንተን ያህል ባይሆንም መቼም በዚሁ ስም ተጠርቼበታለሁ። አሁን የዘረዘርከው ግን ምንድን ነው?» አሉት።

ሰውዬው ዕውቀት በመጠየቁ ወንበሩ ላይ ተገላብጦ ተቀመጠና፤ ጉሮሮውን ጠራርጎ «መቼም ዕውቀት ማካፈል ደስ ይለኛል። ኩሩ ሌባ ማለት ከሚሊዮን በታች የማይነካ፤ ዝም ብሎ በመቶውም በሺውም የማይልከስከስ ነው። ልክስክስ ሌባ ደግሞ የዚህ ተቃራኒ ነው። ጨዋ ሌባ ማለት ደግሞ ሲሰርቅ በሕጉ መሠረት የሚሰርቅ ማለት ነው።

ስነድ አዘጋጅቶ፤ ጨረታ አጫርቶ፤ ማስታወቂያ አሠርቶ፤ ቃለ ጉባኤ አያይዞ፤ ዕቃ ገቢ አድርጎ የሚሰርቅ ማለት ነው። ባለጌ ሌባ ደግሞ የዚህ ተቃራኒ ነው። ኢንቨስተር ሌባ ገንዘብ የሚበጭቀው ከትላልቅ ኢንቨስትመንቶች ብቻ ነው። መጉመድ እንጂ መጉረስ የማያውቅ ቆፍጣና። መጉረድ እንጂ መቁረጥ ያልለመደ ጀግና፤ መባጨቅ እንጂ መንጨት የማያውቅ ሆደ ሰፊ ማለት ነው።

ሽቃጭ ሌባ ግን ከገቢውም፤ ከወጭውም፤ ከሰቁም፤ ከኅብረት ሰቁም የሚቀነጣጥብ ቀነጣጣቢ ነው። ነጥቆ ሂያድና ነጥቆ ገንቢ ስለሚባሉት የሌባ ዓይነቶች በደንብ መግለጥ አለብኝ። «ነጥቆ ሂያድ ሌባ» ማለት ካገኘ በኋላ እዚህ ሀገር የማይቀመጥ ሌባ ነው።

ይኼ ዓይነቱ ሌባ ለሀገሪቱ ዕድገት ዕንቅፋት ነው። የሀገርን ገቢ ወደ ባዕድ ሀገር የሚያሸሽ ከሐዲ ሌባ ነው። የሀገር ፍቅር ስሜት ፈጽሞ የሌለው ሌባ ነው። እዚሁ ነጥቆ እዚሁ መብላት ሲገባው ሀገሩን ከድቶ ወጥቶ የሚበላ። እኛ «ወጥቶ በል

ሌባ ብለነዋል። «ነጥቅ ገንቢ ሌባ» ግን አገር ወዳድ ሌባ ነው። እዚሁ ነጥቅ እዚሁ ፎቄንም፣ ፋብሪካውንም፣ ሆቴሉንም፣ እርሻውንም ይገነባል። ለሀገሩም አጥብቆ ያስባል። እዚሁ ነጥቅ እዚሁ የሚሊዮን ብሩን መኪና ያሸቃጠዋል፤ እዚሁ የመቶ ሺ ብር ውስኪ ያወርዳል።

ነጥቅ ገንቢ ሌባ ደግ ሰው ነው። ሃይማኖተኛ ከሆነ ከነጠቀው ገንዘብ ወይ ለቸርቸ ወይ ለገዳም ይሰጣል። ነዳያን ያበላል። ድኻ ይረዳል። ሃይማኖተኛ ካልሆነ ደግሞ ለወጣት ማኅበራት ይለግሳል፤ ለቀበሌ ቲሸርት ያሠራል፤ በዓል ስፖንሰር ያደርጋል፤ እንዲህ ያለው ነጥቅ ገንቢ ሌባ ሊበረታታ ይገባዋል። ግን ምን ያደርጋል የሀገራችን ሕግና የኢንቨስትመንት ዐዋጁ በቂ ማበረታቻ ለዚህ ሀገር ወዳድ ሌባ አይሰጥም።

በመጨረሻ የማብራራላችሁ «ገፋሬ ሌባና ለካሬ ሌባ» ስለሚባሉት ነው። ገፋሬ ሌባ ማለት ሥጋ ሲበላ አጥንት የማያስቀር፤ እንጀራ ሲበላ ሞሰብ የማይተርፈው፤ ሻይ ሲወስድ ከነ ብርጭቆው፤ የደራሲውን ድርሰት ወስዶ የደራሲው ስም የሚያጠፋ፤ ሚስቱን መንጠቁ ሳያንሰው ባሏን የሚገል፤ በመሬትህ ላይ ባለ ዘጠኝ ፎቅ ሊሠራ አንተን በዘጠነኛው የኮንዶሚኒየም ፎቅ ላይ የሚወረውርህ፤ ሃምሳ ዓመት የኖርክበትን ቤት ወስዶ ከከተማው ሃምሳ ኪሎ ሜትር አውጥቶ የሚጥልህ ማለት ነው። ለካሬዎቹ ሌቦች ዝም ብለው ነው። እዚህም እዚያም ለኮፍ ለኮፍ ነው የሚያደርጉት።»

ሰውዬው ማብራሪያውን ሲጨርስ አድናቂዎቹ እየሳቁ አጨበጩት።

ሰው የልቡን ሲነግሩት የኮረኮሩት ያህል ይስቃል ይባል የለ።

«ታዲያ አሁን መፍትሔው ምንድን ነው» አሉ ሰብሳቢው ነገሩ ውስብስብ ብሎባቸው። አንዱ እጁን አወጣ።

«ለችግሩ መባባስ ዋነኞቹ ተጠያቂዎች ከመሐልና ከታች ያሉት ሌቦች ናቸው። አሁን እኔ ኩሩ ሌባ ነኝ። ልስረቅ አልስረቅ ሰፊው ሕዝብ አያውቅም። እይውልዎት፤ መንደር መንገድ ላይ ያለችውን ዛፍ የሚቆርጠውን እንጂ ደን ውስጥ ያለውን ዛፍ የሚቆርጠውን ማንም አያየውም። አሁን ለኛ ችግር የሆኑበትን የመንደር ዛፍ ቆራጮች ናቸው። ለካሬ ሌቦች ከስኳሩም፣ ከጨውም፣ ከድንቹም፣ ከሽማጃቸውም ይቀነጣጥቡና ሕዝቡን ያነሣሡታል።

ሕዝቡኩ ስኳሩ ወደ ሽማጃች ከገባ በኋላ አለቀ ሲሉት እንጂ መጀመሪያውኑ ወደ ሽማጃች ባልመጣው ስኳር ላይ አይበሳጭም። ሃምሳ ኩንታሉን ወስደን ሃምሳውን ኩንታል ሩብ ሩብ ኪሎ ብናከፋፍለው «ተመስገን» ብሎ ነው ወደ ቤቱ የሚሄደው። ሥራው ግልጽነት ያለው እንዲመስል ደግሞ የመጣውን ሃምሳ ኩንታል ከሴቶች፣ ከወጣቶችና ከአዛውንት የተመረጡ ኮሚቴዎችን አሰልፎ እኩል እንዲያካፍሉ ማድረግ ነው። »

«ልክ ነው።» አለ አንዱ ሰርቆ አደር ኢንቨስተር «ሰው መብራት ተቆራረጠብን አለ እንጂ የመብራቱን ኬብል እነማን ናቸው ከውጭ የሚያስገቡት ብሎ ጠየቀ? ዱቄቱ ወደ ሽማጃች በብዛት አልመጣም አለ እንጂ ዱቄቱን እነ እገሌ ብቻ ለምን ከውጭ ያስመጣሉ? ብሎ ጠየቀ፤ አልጠየቀም። ኮንዶሚኒየም በትክክል አልደረሰኝም አለ እንጂ እነ እገሌ የከተማ ቦታ በካሬ **300** ሺብር የሚጫረቱት ብሩን ከየት ቢያመጡት ነው ብሎ ጠየቀ፤ አልጠየቀም። «እገሌና እገሌ የተባሉ ዋና አከፋፋዮች ለምን አስወደዱበን፤ ለምን አሳነሱን» አለ እንጂ «ግን እነርሱ የውጭ ምንዛሬ ከየት እያገኙ ነው ዕቃውን ከውጭ የሚያመጡት?» ብሎ መች ጠየቀ፤ ስለዚህ ችግሩ እታች ያሉት አቀባባይ ሌቦች አሠራሩን ስላላወቁበት ነው ማለት ነው። አያችሁ ሕዝቡ የዋሕ ነው።

በጥፍርህ ስትቧጭረው «ጥፍሩን ቁረጡልኝ» ነው የሚለው። ሰውዬውኩ የቧጨረው ጥፍር ስላለው አይደለም። በጥፍሩ እንዲቧጭር የሚያዝ ጭንቅላት ስላለው ነው። ሕዝቡ «ጥፍሩን አስቆርጦ» ወደ ቤቱ ይገባል። ለተወሰነ ጊዜ ቧጫሪው ዝም ይላል። ቆይቶ ግን ጥፍሩ ሲያድግ መቧጨሩን ይቀጥላል። መጀመሪያ ጥፍሩን ያሳደገው፤ ተቧጨር ብሎ መብት የሰጠው ማን ሆነና። አሁንም ያስቸገሩን ራሶቹ አይደሉም። ጥፍሮቹ ናቸው።» እንደ ድን አድራሽ በሊቃውንት ፊት ዕውቀቱን ያስመሰከረ መስሎት ትከሻውን ሰበቀ።

ሰብሳቢው ግራ እየገባቸውም ቢሆን «ሐሳቡን እንጠቅልለው፤ የመቋጫ ሐሳብ አምጡ» አሉ።

ሁለት ሰዎች ተረዳድተው ያዘጋጁትን የአቋም መግለጫ ይዘው ወጡ። እነርሱ የአቋም መግለጫውን ሲያቀርቡ ተሰብሳቢዎቹ ወረቀትና ስክርቤቶች አዘጋጁ።

አንደኛ፦ ጎበረተሰቡ ስርቆትን እንዲጠየቁ ስለ ስርቆት በመገናኛ ብዙኃን ትምህርት ይሰጥ (ይኼ ሲነበብ አንድ አምስቱ በቲቪና ፊዲዮ የሚቀርበውን ማስታወቂያ ለመሥራት እንዴት ከባለ ሥልጣናቱ ጋር እንደሚሠሩ ተንሸካሽኩ፤ አንድ ሁለቱ ደግሞ በእነርሱ ፊዲዮ ጣቢያ ይህን ፕሮግራም ለመሥራት የስፖንሰር ገንዘብ ሲበጭቁ ታያቸው)

ሁለተኛ፦ በየቀበሌውና በየደረጃው ሕዝቡ ሌቦችን እንዲያጋልጥ ይደረግና ርምጃ ይወሰድ(የተወሰኑት ተሰብሳቢዎች ለቀበሌ ስብሰባዎች ሞንታርቦ፣ ውኃና ኮፍያ ያለ ጨረታ ለማቅረብ ተጠቃቀሱ)

ሦስተኛ፦ ሌብነትን የተመለከተ ዜማ በታዋቂ አርቲስቶች እንዲዘጋጅ ይደረግ (አርት ነክቶናል የሚሉ ነጥቆ አደር አርቲስቶች የሚዘጋጀውን የፀረ ስርቆት ቅስቀሳ ከእነርሱ እንዳይወጣ ዘየዱ)

አራተኛ፦ ስለ ስርቆት አስከፊነት የሚያስተምር ቢል ቦርድ በመላ ሀገሪቱ ይተከል (የማስታወቂያ ድርጅት ያላቸው ተሰብሳቢዎች ይቺ ፕሮጀክት ከኛ አታልፍም ብለው ማሉ)

አምስተኛ፦ የፀረ ስርቆት ቀን በየዓመቱ ይከበር። (ቲሸርትና ኮፍያ፣ መድረክና መስተንግዶ የሚያቀርቡ ተሰብሳቢዎች ዓመታዊ ገቢ ተገኝ ብለው ጮቤ ረገጡ።)

ተሰብሳቢዎቹ ሰወጡ የአዳራሹ ዘበኛ በኃዘን ለጓደኛቸው «በሬ ሞተና ፍትሐት ሲፈታ ከበሮው ድምጹ እንዳይሰማ «ትሽ፣ ትሽ፣ ትሽ» ይል ጀመር። ከዚያ በፊት «እድም፣ እድም፣ እድም» ሲል ይሰሙት የነበሩት ጽናጽንና መቋሚያ «ምነው ዛሬ ያለውትሮህ ድምጽ እንዳይሰማ «ትሽ፣ ትሽ፣ ትሽ» ትል ጀመር» ብለው ቢጠይቁት «የሞተው በሬ፤ የሚመታው የበሬ ቆዳ ሆኖብኝኮ ነው።

እንዴት ከበሬ ቆዳ ተሠርቼ በሬ ሞተ ብዬ ከበሮ ልምታ» አላቸው ይባላል ብለው ተረቱ።